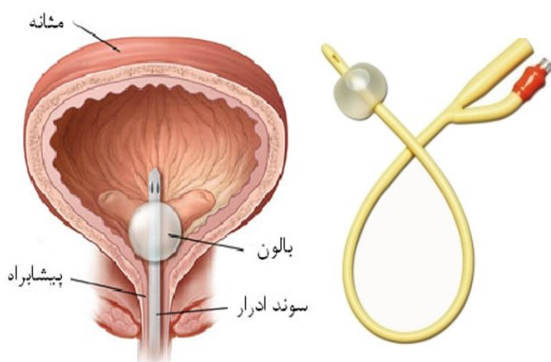

مراقبت از سوند ادراری

کد رسانه: Plt-Shafa-121-001

تیم و تنظیم: واحد آموزش بگمانی و ارتقاء سلامت

در صورت مشاهده موارد زیر به مرکز درمانی مراجعه نمایید:

- سوند فولی شما خارج شده و یا نشت ادرار وجود دارد.
- در صورتی که بیمار احساس کند مثانه اش پر است و از سوند ادراری خارج نشود.
- در صورتی که ادرار بسیار بد بو شده و بوی تندی دارد.
- اگر به مدت ۶ تا ۸ ساعت تخلیه ادرار وجود نداشته باشد.
- زمانی که سوند سبب ایجاد یک درد ثابت در ناحیه مثانه و پیشابراه شود.
- در صورت مشاهده تهوع و استفراغ یا علائم عفونت مانند تب و لرز، درد پهلو، کمر درد، درد زیر شکم، سوزش مجاری ادرار .
- زمانی که بدون علت خاصی دمای بدن بیمار ۳۸ درجه سانتی گراد یا بالاتر برود.
- در صورتی که ادرار غلیظ و کدر است و در ادرار خون و خلط مشاهده می شود.
- زمانی که پس از قرار گرفتن سوند، رنگ ادرار بدون مصرف کردن ماده غذایی یا داروی خاصی قرمز رنگ شده یا خونریزی واضح یا لکه های مکرر خون مشاهده شود.
- اگر مجرای ادراری (محل ورود سوند به بدن) قرمز رنگ، متورم و یا حساس شده یا ادرار رسوب کرده و یا از محل ورود سوند ترشح چرکی خارج می شود.
- ☞ به زمان خارج کردن سوند که توسط پزشک شما تعیین میشود توجه کنید. خروج سوند باید توسط افراد مجاز و آموزش دیده انجام شود تا از آسیب رسیدن مجاری ادراری جلوگیری شود.

* پوست مجرای ادراری و اطراف آن را تمیز کنید. بدین صورت که ابتدا پارچه ای را به آب گرم و صابون آغشته کنید سپس با حرکات دایره وار (چرخشی) از مرکز (سوراخ مجرا) به اطراف، پوست را تمیز کنید. حین تمیز کردن این ناحیه، انتهای سوند فولی را نگه دارید تا از کشیده شدن سوند جلوگیری شود.

* در انتها ناحیه اطراف مقعد را نیز تمیز کنید.

* از پارچه های استفاده شده مجدداً نباید استفاده شود.

* پس از اتمام کار، لوله سوند را با چسب به قسمت فوقانی ران بچسبانید تا از کشیدگی آن جلوگیری شود.

رفع مشکلات سوند فولی:

◀ اگر از سوند فولی ادرار خارج نمی شود:

- لوله سوند را از نظر وجود انسداد یا پیچیده شدن کنترل کنید و از قرار گرفتن کیسه ادرار پایین تر از سطح مثانه اطمینان حاصل کنید.

- مطمئن شوید که وسیله ای روی لوله سوند قرار نگرفته و یا لوله سوند در محلی گیر نکرده باشد.

- وضعیت بدن را تغییر دهید و ران ها را از هم فاصله دهید.

◀ اگر سوند فولی خارج شده و یا نشتی دارد:

- از جا زدن مجدد سوند فولی خودداری کنید.

- در صورت نشت ادرار، حوله یا پارچه ضد آب در زیر خود قرار دهید.

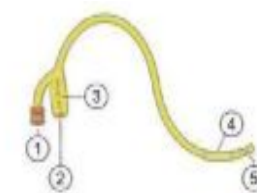
◀ علائم و نشانه های نشت ادرار را جستجو کنید:

- افزایش سطح ادرار در کیسه ادرار متوقف شده است.

- طی ۶ تا ۸ ساعت ادرار به داخل کیسه جریان نداشته باشد. لباس شما با ادرار خیس شده است.

سوند فولی چیست؟

سوند فولی یک لوله باریک و توخالی قابل ارتجاع است که از طریق مجرای ادراری داخل مثانه قرار می‌گیرد و ادرار را از مثانه تخلیه می‌کند. سوند ادراری باعث جلوگیری از تجمع ادرار در مثانه می‌شود. انواع سوندهای ادراری با اندازه‌های مختلف موجود است که بیشتر از سوند فولی (سوندی با مجرای دو گانه و نوک مستقیم) استفاده می‌گردد. ممکن است از سوند فولی برای مدت کوتاه و یا یک دوره طولانی استفاده گردد.

با توجه به شکل فوق :

۱. محل وارد کردن مایع برای ثابت کردن سوند فولی
۲. محل وصل کیسه ادرار
۳. اندازه یا شماره سوند
۴. بالن ثابت کننده سوند در مجرای ادرار
۵. سوراخ تخلیه ادرار از مثانه

اهداف و موارد استفاده از سوند:

- ۱- نمونه برداری از ادرار جهت بررسی آزمایشگاهی مانند بررسی عفونت.
- ۲- تخلیه مثانه زمانی که فرد قادر به انجام آن نباشد.
- ۳- کنترل نحوه عملکرد کلیه‌ها در طی عمل جراحی و مدتی که فرد در بیمارستان بستری است.
- ۴- کنترل تعادل مایعات (ورودی و خروجی) در طی دوران بیماری.
- ۵- خالی نگذاشتن مثانه در طی عمل جراحی.

مراقبت روزانه از سوند فولی در منزل:

برای جلوگیری از بروز عفونت سیستم ادراری هر روز موارد زیر را انجام دهید:

- همیشه دست‌هایتان را قبل و بعد از مراقبت از سوند بشویید.

- پوست دور مجرای ادراری و جدار سوند را حداقل روزی یک بار با آب گرم و صابون بشویید. همچنین هر بار پس از اجابت مزاج پوست اطراف مجرای ادراری و سوند را تمیز کنید.
- به منظور پیشگیری از عفونت کیسه ادراری را هر ۸ ساعت یکبار و یا در صورتی که بیش از نیمی از آن پر شد تخلیه کنید.
- جهت جلوگیری از کشیده شدن سوند، آنرا با چسب به پای خود بچسبانید.
- از لباس‌های زیر نخی و پنبه‌ای استفاده کنید تا از ایجاد رطوبت در ناحیه تناسلی پیشگیری شود.
- روزانه حداقل ۸ لیوان مایعات بنوشید. (در صورتی که از طرف پزشک معالج محدودیت مصرف مایعات نداشته باشید)، این مایعات می‌تواند شامل آب، آبمیوه و شیر باشد، همچنین مصرف قهوه، چای و نوشابه را محدود کنید.
- سوند توسط یک بالن کوچک داخل مجرای ادراری محکم میشود تا از خارج شدن آن جلوگیری شود. سوند فولی را دستکاری نکنید (نه آن را به داخل مجرا هل بدهید و نه آن را به سمت خارج بکشید) چون ممکن است باعث صدمه مجرای ادراری و خونریزی شود.
- هنگام راه رفتن لوله سوند را در دست گرفته و کیسه ادرار را پایین تر از مثانه نگه دارید.
- لوله سوند را طوری قرار دهید تا لوله روی هم پیچ نخورد و جریان ادرار متوقف نشود.

- هنگام خوابیدن در تخت، کیسه ادرار پایین تر از سطح بدن باشد. هیچگاه کیسه ادرار را روی شکم بیمار قرار ندهید.
- هنگام راه رفتن لوله ادرار باید در دست بیمار حلقه شده و پایین تر از سطح بدن قرار گیرد. (از آویزان کردن لوله از بدن هنگام راه رفتن خودداری شود).
- کیسه ادرار باید هر یک هفته تعویض گردد.
- اگر تخت بیمار چرخ دارد، مراقب باشید تا کیسه ادرار به زیر چرخ گیر نکند.
- جهت جلوگیری از آلودگی کیسه از جدا کردن لوله از کیسه خودداری کنید.
- دوش گرفتن در حالتی که سوند و کیسه به شما وصل است ایرادی ندارد مگر آنکه دستور دیگری به شما داده شود.
- اگر تصادفاً سوند شما خارج شد یا نشست ادرار داشت، جهت جایگزینی مجدد سوند، خودتان هیچگونه اقدامی انجام ندهید و حتماً به بیمارستان مراجعه نمایید.

روش تمیز نمودن پوست اطراف مجرای ادرار و سوند فولی:

- * قبل و بعد از تمیز کردن این ناحیه دست‌های خود را با آب گرم و صابون بشویید.

